

Veahčaknjargan osakaskunta
Äimäjoentie 2
99980 Utsjoki

LAUSUNTO
19.1.2024

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.mmm@gov.fi

Asia: Lausuntopyyntö Suomen ja Norjan välisen Tenojoen vesistön kalastussäännön allekirjoittaminen.

Viite: Lausuntopyyntö VN/2935/2020-MMM-107

Veahcaknjargan osakaskunnan sääntöjen 1§ 1 momentin mukaan "Osakaskunnan tehtävänä on huolehtia osakaskunnalle kuuluvan yhteisen alueen hallinnosta ja aluetta koskevien asioiden hoidosta sekä huolehtia alueensa saamelaisuuteen pohjautuvien kalastukseen liittyvien perinnäisoikeuksien toteutumisesta."

Veahcaknjargan osakaskunta ei hyväksy lausunnolla olevaa kalastussääntöä ja siihen liittyvää voimaansaattamislakia, koska sääntöneuvotteluissa ei ole saavutettu valtioneuvoston asettamia tavoitteita. Keväällä 2020 valtioneuvosto asetti neuvotteluille kaksi päätavoitetta: Tenon lohikantojen elvyttäminen ja edistää saamelaisten oikeuksien toteutumisen. Yhdymme oikeusministeriön neuvottelevan virkamiehen Yrsa Nymanin 29.6.2023 laatimaan eriävään mielipiteeseen sääntöehdotuksesta. Kalastussääntö ei ota huomioon mm. KKO:n ennakkotapauksia saamelaisten kalastusoikeuksista.

Veahčaknjárgan osakaskunta vaatii, että Suomi ei vahvista sääntöä eduskunnan päätöksellä. Sekä Tenon sopimus, että sen liitteenä oleva kalastussääntö, tulee neuvotella uudestaan, siten että saamelaisilla perustuslaissa turvattuja oikeuksia kunnioitetaan. Veahčaknjárgan osakaskunta vaatii, että mikäli asia etenee eduskuntaan, asia käsitellään eduskunnassa perustuslain säätämisyjärjestyksen mukaisesti, koska kalastussääntö koskee ainakin perustuslain 11.6.1999/731 pykälää 15 § ja 17 §.

Sääntö tarkoittaisi lohien kalastuksen täysrauhoituksen jatkumista Tenolla vielä määrittelemättömän ajan. Tämä tuhoaa saamelaisten perinteisen kalastuskulttuurin, sekä paikallisten elinkeinoharjoittajien toimeentulon.

Utsjoella 19.1.2024

Sauli Sarre

Varapuheenjohtaja
Veahcaknjargan yhteisten vesialueiden osakaskunta